

**Základní škola T.G.Masaryka a Mateřská škola
Komorní Lhotka, příspěvková organizace**

**DODATEK Č. 1
K
ŠKOLNÍMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU
pro základní vzdělávání**

ZÁKLADNÍ ŠKOLA „S ÚSMĚVEM“

Č.J.: ZKL/0117/2018

ÚČINNOST OD: 1.9.2019

SCHVÁLENO ŠKOLSKOU RADOU: 3.10.2018

MGR.GABRIELA PALARCÍKOVÁ, ŘEDITELKA ŠKOLY

1.1.1 Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určena pro všechny ročníky 1.stupně ZŠ. Zahrnuje v sobě předměty prvouky (1. – 3. ročník), přírodovědu (4., 5. ročník) a vlastivědu(4., 5. ročník). Přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských kulturních a historických okolnostech života lidí a výsledcích jejich činnosti. V procesu výuky žáci získávají vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije. Žáci poznávají rozmanitost živé i neživé přírody naší vlasti, sledují vliv lidské činnosti na přírodu, hledají možnosti vlastního podílu k ochraně přírody a životního prostředí. Jsou vedeni k poznávání vývoje a změn člověka od narození až k dospělosti, jsou seznamováni se základy první pomoci, s bezpečnostními pravidly v různých životních situacích a mimořádných událostech. Upevňují si režimové, hygienické a pracovní návyky. Obsah vzdělávací oblasti rozvíjí žákovu samostatnost a sebekontrolu. Umožňuje poznávat lidi v různých situacích, respektovat odlišnosti a vede k úctě k tradicím. Propojení této oblasti s praktickým životem umožňuje žákům získávat potřebné vědomosti a dovednosti tak důležité pro život.

Časová dotace: 4.ročník – 2 vyuč. hodiny, 5.ročník – 2 vyuč.hodiny týdně

Celková dotace hodin: 4 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně, v přírodě.

Vzdělávání v daných předmětech směřuje k těmto **cílům**:

- chápe přírodní zákonitosti, vztahy a pojmy
- aplikuje v každodenním životě, při ochraně přírody
- rozvíjí samostatnost pozorování
- kontroluje vlastní postupy
- zvládá chování v mimořádných situacích
- dodržuje pravidla a zásady hygieny
- respektuje odlišnosti lidí
- ctí kulturní a historické bohatství země
- orientuje se v anglických místních názvech

Forma realizace:

projekty

skupinové vyučování

výukový software

pokusy

vycházky, exkurze

kooperativní učení
interaktivní výuka
výuka CLIL metodou

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- informace sbírá, třídí, porovnává a vyvozuje z nich závěry
- pracuje s různými informačními zdroji
- experimentuje
- získané informace používá v procesu učení i v praktickém životě

kompetence k řešení problémů:

žák

- rozpoznává a řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory
- respektuje názor jiných
- využívá moderní komunikační prostředky

kompetence sociální a personální:

žák

- pracuje v týmu
- je ohleduplný a pomáhá
- dokáže být sebekritický

kompetence občanské:

žák

- chápe základní ekologické souvislosti, uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí
- ctí historické a kulturní tradice

kompetence pracovní:

žák

- využívá znalostí a zkušeností k svému vlastnímu rozvoji a zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností
- dodržuje stanovená pravidla

Průřezová témata: PŘÍRODOVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice
- psychohygiena
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace

VDO

- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- jsme Evropané

EV

- ekosystémy
- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEV

- praktická tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Průřezová témata: VLASTIVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí

VDO

- principy demokracie

- občanská společnost a škola
- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

MEV

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none">• Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.• Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.• Rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.• Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.• Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.• Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	<p>Orientace v místě, prostoru. Poloha bydliště, regionu, státu.</p> <p>Určování světových stran pomocí kompasu a přírodních jevů. Bezpečný pohyb v přírodě (vybavení, znalost trasy, nebezpečí úrazů, turistické značky).</p> <p>Rozdíly mezi náčrtly a plány a orientace v nich. Druhy map. Práce s mapou. Zeměpisné pojmy.</p> <p>Poznávání regionu (příroda, hospodářství, kultura, politické a správní uspořádání, zvláštnosti, atraktivita).</p> <p>Cestování. Pozorování, zaznamenávání, zpracování informací a dat. Prezentace v rámci třídy.</p> <p>Naše vlast (politické uspořádání, státní symboly, významné dny a svátky). Vztah k rodné zemi. Armáda ČR.</p>	<p>ICT: Práce s daty a informacemi.</p> <p>AJ: Směrová růžice</p> <p>MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>AJ: Zeměpisné pojmy (mountain, river...)</p> <p>PČ: Práce s drobným materiálem.</p> <p>ČJ: Literatura.</p> <p>AJ: Naši sousedé (Poland, Austria... včetně hl. měst)</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p> <p>AJ: Tradice, zvyky.</p> <p>HV: Hymna.</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání.</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.</p> <p>OSV: Komunikace, poznávání lidí</p> <p>VMEGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO: Principy demokracie.</p>

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). • Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení. • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. • Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města). 	<p>Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy (tolerance, respekt, empatie, ohleduplnost). Tvorba pravidel třídy. Etické zásady, zvládnutí vlastní emocionalitu, předcházení konfliktům.</p> <p>Pravidla dialogu a komunikace. Role naslouchajícího a mluvčího. Sebehodnocení a sebekritika. Spolupráce se spolužáky. Základní lidská práva a práva dítěte. Práva a povinnosti žáků školy. Nevhodné a protiprávní jednání a korupce, následné postihy.</p> <p>Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Ochrana majetku včetně nároku na reklamaci. Role peněz. Příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz.</p> <p>Příroda a její zákonitosti. Přírodní rovnováha. Vlivy a aktivity člověka na životní prostředí. Ochrana životního prostředí. Aktivní ochrana prostředí domova, školy, obce.</p>	<p>ČJ: Formy společenského styku. PŘ: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku.</p> <p>AJ: Společenské fráze PŘ: Člověk a jeho zdraví.</p> <p>PŘ: Rozmanitost přírody. AJ: Nakupování. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>PŘ: Rozmanitost přírody. AJ: Weather, seasons</p>	<p>MUV: Lidské vztahy.</p> <p>VDO: Občanská společnost a škola. OSV: Komunikace. Poznávání lidí. VDO: Občan, občanská společnost a stát.</p> <p>EV: Ekosystémy. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí.</p>

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. • Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. • Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifík. • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík. • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. 	<p>Dějiny jako časový sled událostí.vztah mezi minulostí, současnosti, budoucností. Časová osa (orientace v čase, časové údaje, letopočet, století, rok).</p> <p>Využití informací regionálních institucí. Práce s daty a informacemi. Ochrana kulturního a přírodního bohatství.</p> <p>Historické události v ČR a jejich odraz v regionu. Nejstarší osídlení (Velká Morava, Cyril a Metoděj, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagelonci, Habsburkové).</p> <p>Významné osobnosti historie. Pověsti a legendy. Český stát a jeho proměny v čase. Charakteristika způsobu života, srovnávání se současností. Regionální specifika.</p> <p>Souvislost historických událostí a významných dnů a státních svátků .Úcta k tradicím a kulturnímu bohatství země.</p>	<p>MA: Orientace čase. AJ: Časová osa (AD, BC, číslovky)</p> <p>ICT: Práce s daty a informacemi.</p> <p>ČJ: Literatura. Encyklopedie. AJ: Our King Charles The IV. (památky – pojmy)</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p> <p>ČJ: Literatura.</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání.</p> <p>MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání.Poznávání lidí.</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none">• Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.• Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.• Rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.• Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.• Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.• Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	<p>Orientace v místě, prostoru. Poloha bydliště, regionu, státu. Region Severní Morava na mapě ČR.</p> <p>Určování světových stran pomocí kompasu a přírodních jevů. Bezpečný pohyb v přírodě (vybavení, znalost trasy, nebezpečí úrazů, turistické značky). Příprava trasy (jízdni řády...).</p> <p>Prohlubování učiva. Rozdíly mezi náčrtly a plány a orientace v nich. Druhy map. Práce s mapou.</p> <p>Zeměpisné pojmy. Ostatní regiony ČR . Evropské státy.</p> <p>Poznávání regionu (poloha, povrch, vodstvo, města, průmysl, zemědělství, památky, atraktivita). Práce s mapou, internetem, atlasy, encyklopediemi.</p> <p>Zážitky z cest. Putování po Evropě (poloha, povrch, vodstvo, města, průmysl, zemědělství, památky, atraktivita). EU. Zpracování informací a dat. Prezentace v rámci třídy.</p> <p>Prohlubování a rozšiřování učiva. Naše vlast (politické uspořádání, státní symboly, významné dny a svátky). Vztah k rodné zemi. Armáda ČR.</p>	<p>ICT: Práce s daty a informacemi.</p> <p>AJ: Směrová růžice, orientace (turn left, go straight...)</p> <p>MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>PČ: Práce s drobným materiálem.</p> <p>ČJ: Literatura.</p> <p>AJ: Státy Evropy, včetně hl. měst</p> <p>AJ: Zeměpisné pojmy Evropy (ostrov ..)</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p> <p>AJ: Tradice, zvyky.</p> <p>HV: Hymna.</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání.</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.</p> <p>VMEGS: Jsme Evropané</p> <p>VMEGS: Objevujeme Evropu a svět.</p> <p>MUV: Multikulturalita</p> <p>VDO: Principy demokracie.</p>

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). • Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu . • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. • Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města). 	<p>Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy (tolerance, respekt, empatie, ohleduplnost). Tvorba pravidel třídy. Etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům. Pravidla dialogu a komunikace. Role naslouchajícího a mluvčího. Sebehodnocení a sebekritika. Spolupráce se spolužáky a ostatními lidmi. Principy demokracie.</p> <p>Základní lidská práva a práva dítěte. Práva a povinnosti žáků školy. Nevhodné a protiprávní jednání a korupce následné postihy a tresty. Problémy nesnášenlivosti lidí. Lidé ohrožující společnost. Terorismus. Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Ochrana majetku včetně nároku na reklamaci. Majetek movitý a nemovitý. Role peněz (základní informace o měnách států EU). Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky.</p> <p>Příroda a její zákonitosti. Přírodní rovnováha. Vlivy a aktivity člověka na životní prostředí. Ochrana životního prostředí. Aktivní ochrana prostředí domova, školy, obce. Globální problémy životního prostředí. Změny rovnováhy přírody.</p>	<p>ČJ: Formy společenského styku. AJ: Lidské vlastnosti PŘ: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku.</p> <p>PŘ: Člověk a jeho zdraví. AJ: Zákazy a příkazy</p> <p>PŘ: Rozmanitost přírody. AJ: Nakupování, znalost evropských a světových měn. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>AJ: Weather and pollution, global problems</p>	<p>MUV: Lidské vztahy.</p> <p>VDO: Občanská společnost a škola. OSV: Komunikace. Poznávání lidí. VDO: Občan, občanská společnost a stát.</p> <p>EV: Ekosystémy. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí.</p>

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. • Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. • Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů. 	<p>Upevňování časových dat. Dějiny jako časový sled událostí. Vztah mezi minulostí, současností, budoucností. Časová osa (orientace v čase, časové údaje, letopočet, století, rok).</p> <p>Využití informací regionálních institucí. Práce s daty a informacemi. Ochrana kulturního a přírodního bohatství.</p> <p>Historické události v ČR a jejich odraz v regionu. České země v období Rakousko-Uherska. Obrození. Revoluční rok 1848. Dualismus. I.světová válka. Období I. republiky. II.světová válka. Vývoj po II.světové válce až do současnosti. Významné osobnosti historie. Pověsti a legendy regionu.</p> <p>Český stát a jeho proměny v čase. Charakteristika způsobu života, srovnávání se současností. Regionální specifika. Prezentace obce a regionu na internetových stránkách školy</p> <p>Prohlubování a rozšiřování poznatků. Souvislost historických událostí a významných dnů a státních svátků. Úcta k tradicím a kulturnímu bohatství země.</p>	<p>MA: Orientace čase. AJ: Časová osa (AD, BC + centuries)</p> <p>ICT: Práce s daty a informacemi.</p> <p>ČJ: Literatura. Encyklopedie.</p> <p>AJ: Historické osobnosti Evropy a světa, znalost názvů světových mocností</p> <p>ICT: Vyhledávání informací.</p> <p>ČJ: Literatura.</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání.</p> <p>MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání lidí.</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>